

MAGNETOFONSKI SNIMAK
20. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 11.7.2000. godine, sa početkom u 10.30 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
DRAGO LJUBIČIĆ

Poštovani delegati, poštovani gosti, otvaram 20. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Za današnju sjednicu, pored delegata, pozvani su predsjednik i članovi Predsjedništva BiH, predstavnici Vijeća ministara BiH, predstavnici OHR-a, predstavnici OSCE-a, predstavnici FAR projekta, predstavnici sredstava javnog informisanja. Svima koji su se odazvali pozivu, ja se iskreno zahvaljujem.

Današnjoj sjednici prisustvuje 11 delegata, od toga 4 iz reda srpskog naroda, 4 iz reda bošnjačkog naroda i 3 iz reda hrvatskog naroda, bit će četiri poslije jednog dijela naše sjednice.

Gospoda Ristan Ristić, Ivo Živković i Izet Žigić, opravdali su izostanak sa današnje sjednice.

S obzirom na to da imamo kvorum za punovažan rad i odlučivanje, predlažem da počnemo sa radom i nastavimo sa radom.

Za današnju sjednicu predložen je dnevni red, istina, nešto u izmijenjenom sastavu ponovo u odnosu na poziv koji ste dobili. Dozvolite da pročitam.

1. Verifikacija mandata delegatu iz reda hrvatskog naroda, gospodinu Ivanu Maduniću;
2. Prijedlog poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH i
3. Delegatska pitanja i inicijative

Dozvolite mi, također, prije nego što dam ovaj predloženi, dopunjeni dnevni red na diskusiju i raspravu, želim da obavijestim Dom da mi je gospodin Pajić uručio i u pismenoj formi inicijativu, odnosno predlog rezolucije, vezano za njegovu diskusiju i predlog na prošloj sjednici. Koliko se sjećamo svi, stav je bio da mi to u pismenoj formi i dobijemo od gospodina Pajića, što je gospodin Pajić i uradio prema meni, kao predsjedavajućem, na jednom malom, konsultativnom sastanku pre početka ove sjednice, kao što je praksa, Kolegij se sastane prije sjednice. Mi danas nismo bili u punom sastavu, jer je gospodin Izet Žigić odsutan, kao jedan od članova Kolegija i, kao Kolegij, mi nemamo stav sada za ovu inicijativu, zato što nismo bili u potpunom sazivu, ali ja smatram za svoju obavezu da prije daljeg nastavka rada o predloženom dnevnom redu, znači, obavijestim Dom o inicijativi, odnosno, predlogu rezolucije u pismenoj formi, koju mi je dostavio gospodin Pajić.

Otvaram diskusiju o predlogu dnevnog reda.

DOKO PAJIĆ

Gospodine predsjedniče, kolege delegati, dame i gospodo, prvo, ja bih, pored Vaše napomene, gospodine predsjedniče, dao još par svojih napomena u vezi predložene rezolucije. Vi se sjećate, na prošloj sednici Doma naroda, da je dogovoreno da za prvu narednu sednicu, a to je, evo, danas, svoj predlog formulišem u pismenoj formi. Ja sam to učinio. Dostavljen je, mislim, svim delegatima ovog doma Prijedlog rezolucije i ako nemate ništa protiv, ja bih je sad pročitao, jer ne znam da li su svi pročitali taj prijedlog, nisam siguran, ali, eto, pošto ja predlažem, izvinjavam se, gospodine, ja ću da je pročitam i predlažem da se uvrsti kao 3. tačka dnevnog reda.

Bosna i Hercegovina, Parlamentarna skupština, Dom naroda, Sarajevo, 11.7.2000. godine. Šefu Misije OEBS-a i predsjedavajućem Privremene izborne komisije za BiH, Domu za ljudska prava BiH, Ministarstvu za ljudska prava, izbjeglice i azil BiH.

Prijedlog rezolucije o zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda građana BiH iz oblasti izbornih prava.

U cilju zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda, zagarantovanih Evropskom konvencijom za zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda, kao i ravnopravnosti sva tri konstitutivna naroda i svih građana BiH, a sve u funkciji obezbjeđenja i sprovođenja slobodnih i demokratskih opštih izbora u BiH, najavljenih za 11. novembar 2000. godine, od Misije OEBS-a u BiH i Privremene izborne komisije, tražimo:

1. Da svim političkim strankama i partijama u BiH, koje su uredno i po važećim zakonskim propisima registrovane kod nadležnih sudova, dozvolite izlazak na predstojeće opšte izbore u BiH, a pod uslovom da su u predviđenom roku podnijele prijave i sva dokumenta predviđena pravilima i propisima Privremene izborne komisije,

2. Da Misija OEBS-a povuče najavljenju zabranu izlaska na predstojeće opšte izbore pojedinim političkim strankama i partijama i njihovim članovima, bez argumentovanih dokaza da rade i djeluju mimo interesa naroda BiH i da krše odredbe Dejtonskog mirovnog sporazuma.

3. Prihvatanjem ove Rezolucije, Misija OEBS-a bi, zajedno sa svim institucijama BiH i njenih entiteta, znatno doprinijela unapređenju osnovnih ljudskih prava i sloboda u BiH, kao jednom od preduslova za prijem BiH u Vijeće Evrope.

Ja ću samo par napomena. Ja ovdje, vidite, u svim tim predlozima koje sam formulisao, u svim slučajevima pominjem osnovna ljudska prava i slobode svih građana BiH, znači, BiH i svih njenih punoljetnih građani koji imaju pravo izbora. Da im se omogući, pod jednakim uslovima, svim građanima BiH, izlazak na predstojeće opšte izbore i svim političkim partijama koje su uredno registrovane i koje su do sada

učestvovala na opštim izborima, i predlažem da se ovaj predlog uvrsti kao 3. tačka dnevnog reda.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Pajiću. Izvolite. Da li se neko dalje javlja za diskusiju?

AVDO ČAMPARA

Klub Bošnjaka ne može prihvatiti ovo da se uvrštava u dnevni red. Prvo, nije to naša nadležnost i drugo, ja sam to rekao i prošli put, mi nikada ne možemo prihvatiti da su OSCE i OHR protiv Dejtonskog sporazuma i da krše ljudska prava i slobode. To nije dužnost sada, niti je nadležnost Doma naroda, niti mi možemo prihvatiti takvu tačku dnevnog reda da o njoj raspravljamo.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Čampari. Da li se dalje neko javlja za diskusiju?

Da li se neko javlja? Ako nema, dozvolite mi ovako. U odnosu na predloženi dnevni red, koji ste dobili u pozivu, znači, danas kad smo krenuli sa ovom sjednicom, mi imamo, praktično, u startu dopunu dnevnog reda i intervencija gospodina Pajića, takođe, druga dopuna dnevnog reda, ako mogu tako da konstatujem i predlažem. Prvo da se izjasnimo o predloženim dopunama dnevnog reda da bismo se kasnije mogli izjasniti o dnevnom redu. Ako imate drugi predlog, izvolite. Molim vas, prvo predlažem da se izjasnimo o verifikaciji mandata delegatu iz reda hrvatskog naroda. To je dopuna dnevnog reda u odnosu na predloženi dnevni red koji ste dobili u pozivu.

Ko je za ovu dopunu dnevnog reda. Konstatujem sa 11 glasova za – protiv nema – uzdržanih nema.

Predlažem drugu dopunu dnevnog reda, vezano za rezoluciju i usmeno čitanje i predlog gospodina Pajića.

Ko je za dopunu dnevnog reda koju je predložio gospodin Đoko Pajić.

- 7 za – protiv 4.

-

Mi ovdje nemamo, znači, ove odluke.

Konstatujem da predlog, ima li potrebe posebno dalje, mislim da nema. Konstatujem da je za ovaj predlog dopune dnevnog reda glasalo 7, protiv 4.

Znači, mi nemamo potreban broj glasova iz reda bošnjačkog naroda, iz Federacije BiH, prema tome, konstatujem da ovaj predlog dopune dnevnog reda nije usvojen.

Predlažem sada izjašnjavanje o kompletnom dnevnom redu. Predloženi dnevni red bi bio ovakav:

DNEVNI RED

- 1. Verifikacija mandata delegatu iz reda hrvatskog naroda**
- 2. Prijedlog poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH i**
- 3. Delegatska pitanja i inicijative**

Molim vas, da se izjasnimo o ovom predloženom dnevnom redu.

Ko je za ovakav predloženi dnevni red?

Ko je protiv?

Uzdržan?

Konstatujem da je sa 10 glasova za i jednim glasom uzdržanim, prihvaćen predloženi dnevni red.

Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda.

Ad.1. Verifikacija mandata delegatu iz reda hrvatskog naroda Ivanu Maduniću

Ja bih zamolio predstavnika stručne službe i gospodina Ivana da pročitamo tekst zakletve.

Obavezujem se da ću savjesno obavljati dužnosti koje su mi dodijeljene.

IVAN MADUNIĆ

Obvezujem se da ću savjesno obnašati dužnosti koje su mi dodijeljene

DRAGO LJUBIČIĆ

Da ću podržavati i braniti Ustav BiH

IVAN MADUNIĆ

Da ću podržavati i braniti Ustav BiH.

DRAGO LJUBIČIĆ

Da ću u potpunosti sprovoditi Mirovni sporazum

IVAN MADUNIĆ

Da ću u cjelosti sprovoditi Mirovni sporazum

DRAGO LJUBIČIĆ

Promovisati ljudska prava i osnovne slobode

IVAN MADUNIĆ

Unapređivati ljudska prava i osnovne slobode.

DRAGO LJUBIČIĆ

I štititi interese i ravnopravnost svih naroda i građana

IVAN MADUNIĆ

I braniti interese i jednakopravnost svih naroda i građana.

DRAGO LJUBIČIĆ

Ja Vam čestitam i želim Vam puno uspjeha.

Još jednom čestitam gospodinu Ivanu. Želim uspješan rad, svakako zajednički, i da ne bude više promjena u našem klubu do kraja makar.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda.

Ad.2. Predlog poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH

Poštovana gospodo, prije nego što ovu tačku dnevnog reda dam na diskusiju, dozvolite mi samo par napomena, mislim da je svima poznato da se radi o važnom dokumentu koji je danas na dnevnom redu i, kao što vidimo, moglo se dogoditi da ovo bude samo jedna tačka dnevnog reda, znači, za današnju sjednicu. Cijeneći važnost ovog dokumenta i značaj ovog dokumenta, na našoj prošloj sjednici, mi smo prihvatili da ovu sjednicu danas sazovemo samo zbog jedne tačke dnevnog reda, a to je Poslovnik, upravo što sam maloprije rekao, cijeneći značaj i važnost ovog dokumenta, koji je bitan za rad ovog doma.

U nizu uslova koji su postavljeni i BiH, vezano za prijem BiH u Vijeće Evrope, jedan od dokumenata jeste i ovo, znači, sama činjenica i da smo mi do sada radili, praktično, na osnovu Privremenog poslovnika, znači da je i danas napravljen jedan pomak, istina, možda sa određenim zakašnjenjem, možda smo to mogli uraditi i prije, ali mislim da mi, ipak, lagano idemo u pravcu ispunjavanja uslova, ponavljam, vezano za prijem BiH u Vijeće Evrope, gdje smo svi prihvatili da se radi o jednom vrlo važnom poslu i radi se o jednom vrlo važnom zadatku.

Dozvolite mi da napomenem da smo i prošli put usvojili, također, jedan bitan dokumenat, radi se o Programu rada ovog doma i mi sa tim dokumentima smo pokušali da pratimo i aktivnost Predstavničkog vijeća, da zadržimo jedan kontinuitet u radu ovog doma u odnosu na rad Predstavničkog vijeća.

Ja se nadam da ćemo uskoro biti u poziciji da raspravljamo i da usvojimo još jedan, također bitan dokumenat, a to je Izborni zakon, a koji je, također, postavljen direktno kao jedan od uslova za ovaj proces, uz jednu napomenu da mi sutra imamo

oba Kolegija, sastanak sa predstavnicima i izvjestiocima iz Vijeća Evrope, sigurno će tema razgovora biti i taj proces i ono što smo mi uradili do sada, tako da se ja nadam i vjerujem, sa ova dva dokumenta i sa tim što ćemo sutra ozvaničiti i radnu grupu koja je definisana i određena za izradu izbornog zakona u ime Parlamentarne skupštine BiH, da ćemo biti u poziciji da taj dokumenat brzo imamo i da napravimo jedan veliki pomak u ispunjavanju ovih uslova koji su stavljeni pred Parlamentarnu skupštinu BiH.

Predlog poslovnika vi ste dobili u pisanoj formi. Otvaram diskusiju i raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Izvolite.

ZORAN MARIĆ

Štovani predsjedatelju, štovani zastupnici ovog visokog doma, sve vas srdačno pozdravljam. Po Ustavu BiH, znamo da se rade tri jednakopravna jezika. Ja sam dobio Prijedlog poslovnika ovog doma na ne znam kojem jeziku. Tako da o ovom poslovniku ne mogu ravnopravno ovdje razgovarati, jer kad sam pošao da ga čitam, vidio sam nekakve nerazumljive riječi, pa, prema tome, smatram da ovaj kao Poslovnik danas ne bi trebalo usvajati dok svaki narod ne dobije dokument na svom jeziku. Toliko. Hvala.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Mariću. Da li se dalje neko javlja za diskusiju? Gospodin Pajić, gospodin Malić.

ĐOKO PAJIĆ

Kolege delegati, ja mislim da ste vi ovaj pravilnik svi pročitali, Prijedlog poslovnika, prije nego što ste došli na ovaj dom. Ja bih samo da pročitam član 114. „Dom može putem rezolucije izraziti svoj stav o relevantnim političkim pitanjima, socijalnim problemima i potrebama i utvrditi smjernice politika, koje će sprovoditi Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH ili druge institucije BiH, ako je takav slučaj.

Svaki delegat može podnijeti prijedlog rezolucije. Prijedlog rezolucije će biti razmatran direktno od strane Doma, osim ako on ne odluči da je potrebno prethodno razmatranje od strane komisije.“

Član 115. „Predlagač rezolucije će dobiti riječ od 20 minuta, a zatim ostali učesnici u debati mogu dobiti riječ, najviše od 10 minuta. Amandmani na predložene rezolucije mogu biti podneseni pismeno u bilo koje vrijeme tokom sjednice. Predsjedavajući može zatvoriti debatu kada je pitanje, po njegovom mišljenju, dovoljno rasvijetljeno, onda kada se debata završi, predložena rezolucija će biti podvrgnuta glasanju.“

Pa, evo, gospodo, ja sam, prije nego što sam došao, imao namjeru i ovaj Prijedlog poslovnika je dobro urađen i ovaj poslovnik je potreban ovom domu, u svakom slučaju, da bi Dom mogao da radi. Ali, evo, sada postavljam sam sebi pitanje a i vama. Ima li smisla usvajati Poslovnik da se jednom delegatu onemogućava da

jednu predloženu rezoluciju stavi na dnevni red i da se o njoj diskutuje, eventualno ulažu amandmani i da se takva rezolucija da na glasanje?

Gospodin Čampara je iznio svoj stav po pitanju moje predložene rezolucije. Ja smatram da je rezoluciju trebalo uvrstiti u dnevni red, jer sam na to, kao delegat, imao pravo i da o njoj vodimo raspravu. Ja nisam htio da izlazim, poslije odbijanja stavljanja na dnevni red predložene rezolucije, jer smatram da nema ni smisla diskutovati, a sad postavljam pitanje. Da li smo mi ovdje, zaista, predstavnici svojih naroda i da li odrađujemo ono što nam je narod povjerio, da štitimo njihova osnovna ljudska prava i slobode? Ja mislim da je ovom domu jedan od prioritetnih zadataka upravo to da štiti osnovna ljudska prava i slobode svih građana BiH. Opet govorim BiH, jer smo mi Dom naroda BiH, Parlamentarne skupštine BiH. Da li smo mi tu samo da prijedloge onih drugih koji nam nameću izglasamo ili imamo pravo da i mi nešto predložimo i da se naša riječ čuje i da konačno neko prihvati i mišljenje ovog visokog doma i stavove koji su od vrlo velike važnosti u zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda, rekao sam, kao jednom od preduslova za prijem BiH u Vijeće Evrope. Mi smo u zadnjih, evo koliko smo imali sjednica, dobijali gomilu materijala u kojima se upravo potencira, u skoro u 90% tih materijala, jedno od osnovnih pitanja provejava, zaštita osnovnih ljudskih prava i sloboda naroda i građana BiH. Mislim da je zadatak ovog doma da po tom pitanju radi korektnije, konkretnije i poštenije, ako hoćemo slobodan dijalog i ako hoćemo ravnopravnost svih naroda u BiH, a ja tvrdim da je narušena ravnopravnost naroda BiH najavljenom zabranom izlaska političkim partijama na predstojeće opšte izbore. Zašto političke partije postoje, nego da se građani, narodi jedne države organizuju i da slobodno izlaze na izbore, da biraju svoje predstavnike u organe vlasti.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Pajiću. Da li se dalje neko javlja za diskusiju?

MOMIR MALIĆ

Gospodo predsjedavajući, ja se nadam da se ovdje radi o tehničkoj grešci. U članu 59. i 60. Poslovnika, pominje se termin *predstavnici oba entiteta*. Pošto se ovdje radi o predstavnicima naroda u Domu naroda, a ne entiteta, vjerovatno, kažem, radi se možda o omašci, obzirom da su oba poslovnika i Predstavničkog doma i Doma naroda rađeni istovremeno i pokušavalo se usaglasiti sve što se može usaglasiti. Ovdje se mora predložiti izmjena. U tom smislu, predlažem predsjedavajućem i tražim pauzu od 20 minuta da bismo eventualno mogli predložiti amandmane u pismenoj formi.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Maliću. Imamo predlog i zahtev da napravimo pauzu. Da li ima potrebe 20 minuta, ili možemo napraviti manju pauzu? Možemo deset minuta pauze. Mislim da se za deset minuta mogu uraditi...

ĐOKO PAJIĆ

/govori sa mjesta i ne čuje se/

DRAGO LJUBIČIĆ

Mi nismo imali samo potreban broj glasova da bismo to mogli da to uvrstimo.

ĐOKO PAJIĆ

/Govori sa mjesta i ne čuje se/

DRAGO LJUBIČIĆ

Ali nismo imali, ja sam pitao ima li potrebe za drugo izjašnjavanje, vezano za izjašnjavanje iz reda.

/AVDO ČAMPARA I ĐOKO PAJIĆ/

/Međusobni dijalog i ne čuje se dovoljno/

DRAGO LJUBIČIĆ

Dobro, možemo li mi 10 minuta pauze?

/PAUZA/

Nastavljamo sa radom. Nedostaje gospodin Tošić, ali ja mislim da možemo nastaviti sa radom.

MOMIR MALIĆ

Gospodine predsjedavajući, odustajem od najavljenih amandmana na tekst Poslovnika.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se. Da li se dalje neko javlja? Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, ja bih, dakle, budući da je ovo jako važan dokument za funkcioniranje Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, ukazao ne jednu pravno-tehničku grešku koja se nalazi na strani 31. i smještena je u članu 136. Poslovnika. Radi se o odjeljku 5. Odluke o pitanjima od vitalnog interesa i samoraspuštanje Doma, pa ovaj dio prvi odluke o pitanjima od vitalnog interesa, pa se u članu 134. i 135. uređuje način pozivanja na pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, zatim način donošenja odluka, a onda se u članu 136. nastavlja to isto i u stavu 1. se kaže: "ako se prigovor pomenut u članu 103., paragraf 1., iznese na vrijeme", ja mislim da je ovo ovdje član 103. Zapravo, tehnička greška i da bi tu trebalo da stoji, po mojoj procjeni, dakle, „ako se prigovor pomenut u članu 135., paragraf 1.“ evo toliko pa da se ovo ima u vidu. Hvala.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se. Jadranko, ima li potrebe za objašnjenjem, samo tehnička greška. Izvolite, da li se dalje neko javlja za diskusiju.

VLADIMIR ŠOLJIĆ

Mi smo danas imali najbolje namjere da ovo usvojimo, ali zbog ovih malih sitnica i tehničkih grešaka, ipak je ovo akt koji ne bi smio da se usvaja ni sa jednom greškom, čak ni tehničkom. Bilo bi možda dobro, ako možemo za sat ili dva, za koliko se to može ispraviti da se ispravi, ako ne, možda da odgodimo za sljedeću sjednicu izjašnjavanje, zaista ne bi smio Poslovnik da ima ikakve greške. Ima ovdje izraza za koje niko nije znao da protumači, evo, Vinko, nađi onaj izraz koji niko od nas nije znao šta to znači. Šta je promulgiranje? Tako piše u Poslovniku. Mislim da Poslovnik ne bi smio da se usvaja ni sa jednom greškom. Hvala.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se, gospodin Ivan.

IVAN MADUNIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege zastupnici, uvaženi predstavnici, neću reći sedme, nego stote sile, kad vidim koliko vas ima, uz nas petnaestak, onda zbilja zaslužujete barem brojem biti malo jači od sedme pozicije. I u ovom Domu, kao i u Domu na federalnoj razini, dolazimo u nekakve situacije, koje su nedefinirane i kad se već radi poslovnik, onda bi bilo dobro da se u poslovniku nastoje te situacije, koje bi mogle kasnije izazivati različita tumačenja, izbjegnju.

U člancima od 42. do 46. precizira se na koji način se saziva sjednica, kako se predlaže i kako se utvrđuje dnevni red. Budući da nas je uvaženi gospodin Čampara maloprije doveo u situaciju da nam odmah pokazuje kako jedna situacija nije navedena u Poslovniku, tražeći, odnosno govoreći da se o dnevnom redu glasovalo po vitalnom interesu. Bilo bi dobro da se to uvrsti u Poslovnik ili da, ako nije u Poslovniku, da ga se onda ne držimo. Neka bude jasno, pa ili po vitalnom interesu ili bez njega.

Druga stvar koju sam želio pripomenuti, izgleda mi da je praksa u parlamentima ista. Nastoji se govoriti nekakvim, ja ću reći, jugoslavenskim jezikom, a u novije vrijeme jezikom međunarodne zajednice, koji ona protežira.

Kad predstavnici međunarodne zajednice, odnosno raznih država, šalju svoje ljude na ove prostore, onda im napišu povijest BiH na jednoj ili na dvije stranice i onda im kažu da se govori jezik, a razlika u jeziku je samo u pismu. Srbi pišu ćirilicom, a Hrvati i Bošnjaci pišu latinicom.

Maloprije ova rezolucija koja je ponuđena na usvajanje na dnevnom redu, ovdje gore još stoji H, valjda hrvatska verzija, ako je to ista signatura kao u onom parlamentu, ja sam samo čitajući, ne probajući zamijeniti nijednu riječ, nego ono što sam uočio u ovom kratkom tekstu, našao sam jedanaest pogrešaka, jedanaest riječi

koje hrvatski jezik ne poznaje. Zbog toga bih podržao prijedlog gospodina Šoljića da se raspravlja dalje, iako sam čuo da je ovaj prijedlog poslovnika dobar i da bi se mogao usvojiti, ja ne mogu reći je li dobar ili nije, jer ga nisam čitao, ali vjerujem njima, ali svakako tražim da bude prevedeno, da bude napisano na hrvatskom jeziku i da, nakon što se to korektno napiše na hrvatskom jeziku, ne na ovakvom, da onda imamo novu sjednicu ili nastavak ove sjednice i da usvojimo Poslovnik, svakako će to biti olakšanje u radu, ako Poslovnik, za koji kažu da je dobar, bude zbilja dobar i odgovarajući svakome. Hvala.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvljujem se gospodinu Maduniću. Da li se dalje neko javlja za diskusiju? Ako nema, gospodo, dozvolite, ja imam jedan predlog, uvažavajući sve vaše primjedbe, diskusije i predloge, ali, uvažavajući i značaj ovog dokumenta gdje smo svi, ja se nadam svjesni i dobrim dijelom smo se izjasnili javno i kazali da se radi o jednom važnom dokumentu. Napominjem, uvažavajući vaše primjedbe, vidim da je uglavnom većina primjedbi ista ili slična i reakcije su iste ili slične. Ja, ipak, mislim da mi možemo naći ovdje kompromis, da, ipak, mi idemo na usvajanje ovog važnog dokumenta, a predlažem da se obaveže predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg i da sekretar ne može potpisati i ne smije objaviti dok se ne isprave sve ove greške i tehničke primjedbe na koje ste vi ukazali, i takav ispravljen tekst da se dostavi svima vama na uvid i na čitanje i poslije toga, kad dobijemo povratnu informaciju, da se takav dokument može potpisati i objaviti.

Takav zaključak da usvojimo i da tako se ponašamo i ja bih stvarno zamolio, ovo nije prvi put da imamo primjedbe ovakve vrste i stvarno, ako ima potrebe, u stručnoj službi, da idemo na ojačavanje ove stručne službe i osposobljavanje, itd., da se stvaraju uslovi, stvarno da se ispoštuju i ove primjedbe i ove reakcije, ja ih stvarno u potpunosti uvažavam.

Ima li drugih predloga? Ima li dalje primjedbi na ovaj poslovnik, predloga drugih dopuna, izmena, itd.

Prvo da se izjasnimo o ovom zaključku, pa da se onda izjašnjavamo o Poslovniku. Predlažem zaključak, da idemo dalje na izjašnjavanje, znači, diskusiju i izjašnjavanje o predloženom Poslovniku. Znači, ako se Poslovnik usvoji, evo da ga preciziram. Obavezuje se predsjedavajući, zamjenici predsjedavajućeg Doma naroda i sekretar Doma naroda, da izvrše sve ove tehničke ispravke na koje ste vi ukazali, primjedbe i tehničke greške, i da se ne može potpisati niti zvanično objaviti dok se ne prečisti ovaj tekst, dok se ne da vama na uvid i ako ima primjedbi ponovo na to, ako treba da ga ponovo stavimo na razmatranje poslije toga, kao prečišćeni tekst, da vam damo na uvid, u protivnom, može se kao takav prihvatiti.

_____:

On nije objavljen dok bilo ko od nas ima primjedbu, znači nije usvojen.

VLADIMIR ŠOLJIĆ

Ja mislim da je šteta da ovako, kad smo navikli ... da Poslovnik usvojimo, da nađemo modus da se Poslovnik usvoji, iako sam ja bio predlagač da ga ne usvojimo, ali ovaj Dragin prijedlog podrazumijeva ono što sam ja govorio. To znači da Poslovnik, Drago je predsjedavajući, neće ga potpisati, hajmo da skratimo proceduru, dok ga Izet i ja ne potpišemo, i riješen problem.

AVDO ČAMPARA

I neće se objaviti.

VLADIMIR ŠOLJIĆ

Znači, ne ide na objavljivanje, ali da ne bismo samo zbog toga sazivali novu sjednicu, ja smatram da se to može tako.

DRAGO LJUBIČIĆ

A obavezuje se, još jednom napominjem, stručna služba da ispravi sve ove tehničke, jezičke greške, korekcije i sve ostalo, da se pripremi na jezicima naroda, znači, ovo što vi uporno tražite i što je i obaveza.

VLADIMIR ŠOLJIĆ

Na kraju ja, ga neću potpisati dok ga ponovo ne ...

VINKO ZORIĆ

Ja se ispričavam stručnim službama, ali meni ovo sličí „budi dobar pa ću ti kupiti čokoladu.“ I ako si dobar, sutra i ne moram kupiti čokoladu. Nijedan zakon u Službenim novinama nije objavljen na hrvatskom jeziku. Piše da je hrvatski jezik, ali to je još krivično djelo, da je nešto hrvatski jezik što nije hrvatski jezik i sad se kaže, svaka greška će se ispraviti, samo hajmo ga usvojiti, pa, eto, bit će na razmatranju, neće se potpisati, itd. Ja sam za ovaj poslovnik. Dva dana smo usklađivali ovaj poslovnik, mi i predsjednici klubova, ili je bila ova ustavna komisija, sasvim svejedno, bila su tri supredsjedatelja, ja, gospodin Čampara i gospodin Malić, znači nas šestero, sa još tajnikom i gospođom Brankom smo usklađivali ovaj poslovnik dva dana i dogovorili smo se da je ovo odličan Poslovnik, ali mjesec dana je od tada prošlo i mi još uvijek nismo dobili taj tekst ni na jednom jeziku. Ja ovdje govorim, nemamo Prijedlog poslovnika ni na bošnjačkom, ispričavam se, jeziku, ni na srpskom, ni na hrvatskom jeziku, nego imamo na nekakvom gemišť jeziku, koji, evo, skoro niko i ne razumije.

Ja podržavam ovaj poslovnik jer mi je i obveza podržati ga, jer sam sudjelovao u njegovom usklađivanju, ali imam svoje kolege iz Kluba koji opravdano negoduju i zbog jezika, a i zbog nekih sadržaja. Ja sam osobno, a i Klub hrvatskih zastupnika, za to da eksplicite piše tamo da se može utvrđivati dnevni red po vitalnom interesu, a isto tako smo mi za to i da ne može i jedna i druga varijanta nam odgovara, ali da se to zna. Može li se dnevni red utvrđivati po vitalnom interesu ili ne može. Nama je to

sasvim dovoljno i mi smo za obje varijante, ali predlažem da tamo u nekom članku, od 42. do 46., mislim da bi najbolje bilo na kraju članka 46., treba napisati: dnevni red se može utvrđivati vitalnim interesom ili dnevni red se ne može utvrđivati vitalnim interesom. Već sam uzeo i malo rasprave oko ovog poslovnika, ali, molim vas, nađimo jedno dobro rješenje da uradimo posao. Nisam siguran da, ako usvojimo Poslovnik, da ćemo ga objaviti do 9. mjeseca, jer sva ta dogovaranja, dok svaki od nas vidi. Svaki od nas najlakše to vidi kad je zakazana sjednica. Ali, ja jesam da usvojimo sadržaj ovakvog poslovnika. Jesu i gospodin Madunić i gospodin Zoran i gospodin Šoljić, dakle, sva četvorica nazočna ovdje iz Kluba hrvatskih zastupnika, jesmo za ovaj poslovnik, i mislimo da je krajnje vrijeme da imamo poslovnik i možda ne bismo sad pričali o ovim dilemama da imamo poslovnik. Da je ovo važan dokumenat pokazuje i to da, evo, i mi smo skoro dvije godine u ovom domu, a nismo ga uspjeli donijeti, ali i prije toga jedan saziv ovog Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH nije uspio doći do poslovnika o svom radu.

Idemo se još malo dogovoriti. Nemojte da ostane Poslovnik bez objave do 9. mjeseca. Ko će sve nas pohvatati nakon ove sjednice ako mi kažemo usvojili smo, pa idemo se dogovarati, odgovaraju li jezici ili ne odgovaraju? Samo toliko.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Zoriću. Izvolite dalje.

MUGDIN HERCEG

Gospodine predsjedniče, cijenjene kolege delegati, uvaženi gosti, ja bih želio samo, prije svega, za mene nije upitno uopšte usvajanje Poslovnika. Mislim da je to prava stvar i nisam ponio tamo ono što se zove poslovnik, pa žutim flomasterom isfarbao, ovo je deset puta kvalitetnija stvar od onoga što smo imali, i na kraju, da imamo Poslovnik Doma naroda.

Međutim, činjenica je da Parlamentarna skupština BiH ima određene funkcije koje su vrlo precizno definisane, pored zakonodavne, znači, ima kontrolnu i informativnu funkciju. Ja bih uistinu zamolio i sugerirao, pošto pri Predsjedništvu BiH funkcioniraju stalni Komitet za vojna pitanja, a članovi Predsjedništva BiH su članovi ovog komiteta i, na neki način, civilna komanda, a da bi bilo dobro u ovom poslovniku, vrlo vjerovatno pod tačkom, članom 23., pod c), 1.c), Komisija za ustavnopravna pitanja, predvidjeti u opisnom dijelu, ja se slažem da treba skratiti naziv ove komisije, ali predvidjeti tu kontrolnu funkciju od Doma naroda, vezano za pitanja odbrane. Moja sugestija je da probamo ubaciti i taj segment u ovaj tekst.

Drugo, dvije-tri sugestije. Naime, dobronamjerni su, govorili smo ovdje oko vitalnog nacionalnog interesa. Mislim da moramo pogledati član 4., tačku 3. pod e) i f) koja govori vrlo precizno da predložene odluke Parlamentarne skupštine BiH, znači, mogu biti proglašene destruktivnim po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda, većinom glasova iz reda bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda. Ako se to desi, onda zaista da poštujemo Ustav. Mi imamo Ustav, mi imamo odgovornost da poštujemo i provodimo Ustav, da radi komisija za usaglašavanje koju čini po jedan čovjek iz sva tri naroda. Ako ne uspije oko toga da se dogovori, da onda primijenimo onu instituciju Ustavnog suda, koja ima svoje ingerencije po takvim slučajevima i

mislim da nam je ovdje promakla jedna stvar, predsjedniče, vezano za imenovanje gospodina Madunića, čisto je proceduralno tehničke prirode, možda će i ubuduće biti određenih promjena, nismo izvršili verifikaciju mandata, a imamo Verifikacionu komisiju i neko je trebao ispred Verifikacione komisije, da kažem formalno da izađe i da kaže da je verifikovan mandat i da glasamo o verifikaciji mandata. I još jedna sugestija, opet iz osnova Ustava je vezano za procedure usaglašavanja.

Naime, vrlo često nam ostanu određeni zakoni i odluke, zbog različitog pristupa usvajanju ili nepostignute suglasnosti između dva doma, pa negdje lebde u zraku. Ja, evo, konkretno se sjećam Zakona o praznicima koji je usvojen na Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a mi ga ovdje nismo u istovjetnom tekstu usvojili i zašto ne funkcioniše ili se ne formira komisija za usaglašavanje tekstova kako bismo čim prije došli do određenih zakonskih akata? Prema tome, ovo zadnje su više, da kažem, sugestije, upućivanje na poštivanje Ustava i ova jedna intervencija u Poslovniku gdje bi trebalo ovo pitanje odbrane da se nađe u nadležnosti, kontrolnoj nadležnosti Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Hvala.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se, gospodinu ..., dozvolite mi samo kratko, ove primjedbe stoje i u dijelu pauze je meni sugerisano, od dijela gospode iz stručne službe, na dio ovih primjedbi. Ja bih zamolio, stvarno, gospodu iz stručne službe da bude na pomoći nama predsjedavajućim u ovakvim slučajevima i znači da na vrijeme i reagujemo i da ne pravimo takve propuste. Ja uvažavam primjedbu gospodina ... ali molim stvarno gospodu iz stručne službe da budu od pomoći u tom dijelu.

Drugo moje razmišljanje, nakon svega ovoga i ako se vratimo na našu prethodnu sjednicu, kako smo se dogovorili, brzo, lako, znači, za današnju sjednicu i za samo jednu tačku dnevnog reda, predloženo je da upravo u pismenoj formi amandmani se predlože od strane delegata na tekst i Predlog poslovnika koji smo dobili. Ja sam obaviješten od gospodina Jadranka, rok je bio do ponedjeljka, da u pismenoj formi nije bilo predloženih amandmana. Uvažavam ove predloge danas, znači, ja očito danas vidim da ima potrebe očito da dođe do određenih izmena. Znači, ili da se otvori dalja rasprava o mogućnosti izmena ovog poslovnika, a amandmana, ipak, nismo imali, pa nemojte se ljutiti na današnje predloge, ipak, ako je bilo potrebe za predloge i izmene nekih članova, mislim da je to trebalo uraditi do dogovorenog roka, ali nevezano sada i za to, znači, vidim da rasprava ide kako ide, nemam ništa protiv toga, evo, dajte i vezano sada da se vratimo na primjedbe koje smo imali prilike da čujemo od prethodne gospode. Predlog je sada i gospodina Hercega, izvinjavam se, to znači, Vlado, mi smo se malo konsultovali ovdje, da li postoji mogućnost da ponovo nađemo rješenje za ovaj poslovnik danas ili da predložimo zaključak da to odložimo, ipak, za neko vreme.

MOMIR MALIĆ

Pitanje koje je sada ovdje pokrenuo gospodin Herceg, mi smo na radnom dijelu i pripremi teksta ovog poslovnika, kad smo radili dva dana, prije nekoliko dana u Neumu, ova tačka dnevnog reda, odnosno, ovaj prijedlog oko formiranja komisije za praćenje i nadgledanje oružanih snaga, to smo, mislim, najviše vremena proveli na

raspravi oko ovog pitanja i jasno se odredili da je to Ustavom definisano zasad tako da je to Stalni vojni komitet i ovo pitanje nismo više ni razmatrali.

Molim vas, da se to uvaži, uz apsolutno pravo gospodina Hercega da i u amandmanskom dijelu to predloži, ali mislim da smo se oko ovog pitanja složili i ja želim, zaista, da dam doprinos da se ovaj poslovnik danas usvoji, sa ovim primjedbama. Mislim da je gospodin Šoljić to rekao, da se neće objaviti dok ga sva trojica iz Predsjedništva ne potpišu i dao bih jednu sugestiju ovdje, vjerovatno će mnogi od nas naći uvijek nekakvu jezičku stvar u tekstu, na ovom ili onom jeziku.

Ovo što sam danas čuo, aplicira jedno novo pitanje oko koga se vjerovatno moramo odrediti. Gospoda koja su iznosila ove primjedbe, a i ja, imamo primjedbi, ali nisu takve da bi smetale objavljivanju ovog dokumenta, ali onda se moramo odrediti, neko mora biti zvanični lektor. Jedna riječ, jedan izraz se može svidjeti gospodinu Šoljiću, ali se neće svidjeti gospodinu Šoljiću iz reda Hrvata ili obratno. Moramo ući u rješavanje tog pitanja. Neko mora da bude zvanično određen iz ovog doma, posebno ako neko traži za sva tri jezika, da budu zvanični lektori i da sad ne nagađamo mi kako se kome sviđa. Ja ću nešto malo folklorno nekad da kažem ili neko od nas, ali ono što je jezičko pravilo, onda to mora da kaže neko ko je stručnjak i čije ćemo mišljenje prihvatiti, jer se to može u nedogled stalno otvarati to pitanje. Evo toliko.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Maliću. Imam ovdje sada nekoliko razmišljanja, odnosno, nekoliko i predloga, znači i opredelenja. U jednom dijelu, da bi se mogao usvojiti i ići na izjašnjavanje usvajanje ovog poslovnika, a imamo i predloge i razmišljanja da ipak napravimo jednu malu zadržku oko svega ovoga, znači, radi ovih svih popravki i primedbi koje su iznesene.

AVDO ČAMPARA

/Govori sa mjesta i djelomično se čuje/

Mi nemamo lektora. Predvidjeli smo onom odlukom tri, ali ja bih isto da usvojimo, pa neka plate jedno dva-tri lektora koji će, ako treba, pročitati i pravne riječi, neka sekretar nađe ...

DRAGO LJUBIČIĆ

Avdo, ja imam nešto drugo u odnosu na ovaj tvoj predlog i ovo što je gospodin Malić govorio, znači, da je formirana ova stručna, odnosno, Opšta služba i da su predviđena tri lektora. Mislim, ponavljaju se nekoliko puta ovakve primedbe. Stvarno se ukazuje potreba da se ta mjesta popune i da znamo tačno ko je odgovoran za to. Jer mi ovdje zvanično ne znamo ko je. Ja nisam pristalica da tražimo nešto od ljudi koji ne mogu fizički da stignu. Ne želim da branim gospodu iz Stručne službe, ali očito vidimo uslove u kojima svi radimo, pa i oni, iako te službe stvarno nisu popunjene, a postoje opterećenost i kratkoća vremena i brzina. Evo, mi imamo nekoliko sjednica koje smo u nekoliko dana organizovali, upravo zbog onoga što sam ja i maloprije rekao, zbog držanja određenog kontinuiteta rada ovog doma u odnosu na Predstavničko vijeće i onda ja pretpostavljam i hoću da vjerujem i izjavama gospode iz Stručne službe da fizički i tehnički, jednostavno, vremenski nisu u mogućnosti sve ovo da urade, ali jesam za to da sve ono što je predviđeno i

razmišljano je o tome da se ide hitno na osposobljavanje svih ovih službi, da mi tačno znamo ko je odgovoran za ovo i da pokušamo jednostavno izbjeći ove primjedbe i ove reakcije koje smatram da su opravdane. Ja ne sporim nijednu od ovih primjedbi, ne sporim nijednu od ovih reakcija, mislim da treba raditi na tome i maksimalno voditi računa o tome, ali, pokušajmo i ovo da uradimo.

VLADIMIR ŠOLJIĆ

Ne vidim izlaz osim u pet minuta stanke, ukoliko su srpska i bošnjačka strana za poslovnik ovakav kakav jeste, uz ispravke, onda je na nama da pokušamo naći saglasnost.

DRAGO LJUBIČIĆ

Vlado, pet minuta je nama dovoljno.

/PAUZA/

Ja bih zamolio nekog iz reda predstavnika hrvatskog naroda da obrazloži. Zahvaljujem se, gospodin Šoljić.

VLADIMIR ŠOLJIĆ

Pa u želji da danas ovaj poslovnik, ipak, usvojimo, mi smo našli jednu soluciju koja, čini mi se, zadovoljava, a to je da se prije objavljivanja poslovnika isti dostavi svim delegatima na njihovom jeziku, koji će u roku od sedam dana dostaviti jezične primjedbe. Bili su nazočni predstavnici sva tri naroda. Prije objavljivanja poslovnik će potpisati predsjedavajući i dvojica zamjenika, čime će potvrditi istovjetnost prevoda.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Vladi. Ima li potrebe da se izjašnjavamo.

Molim vas, ko je za ovakav predlog gospodina Šoljića? Zahvaljujem se, jednoglasno je prihvaćen. Da li se dalje neko javlja po pitanju Poslovnika? Ako nema, molim vas da se izjasnimo, ko je za usvajanje Poslovnika?

Konstatujem da je Poslovnik Doma naroda jednoglasno usvojen.

Ja se zahvaljujem svim delegatima, posebno se zahvaljujem delegatima iz reda hrvatskog naroda što smo uspjeli danas da se usaglasimo uz puno i maksimalno uvažavanje primjedbi koje smo danas čuli.

Sledeća tačka dnevnog reda su delegatska pitanja i inicijative

Ad.3. Delegatska pitanja i inicijative

Ima li tu pitanja, inicijativa? Nema. Ja bih vas zamolio, uvažavajući primedbu gospodina Hercega, znači, oko današnjeg polaganja zakletve za gospodina Ivana. Mi smo dobili, ja sam sad, istina, dobio ovu odluku, a imam informaciju da ste vi dobili ranije odluku o izboru delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, da je primljeno k znanju. Da to konstatujemo samo ovaj put, da ovu proceduralnu grešku naknadno malo ispravimo.

Zahvaljujem se, gospodo. S ovim završavam i zaključujem današnju sjednicu.

Sjednica je završena u 12.10 sati.